

RAADSINFORMATIEBRIEF

		Datum	18 juli 2023
		Zaaknummer	948106
Van	: College van burgemeester en wethouders		
Aan	: de leden van de gemeenteraad		
Onderwerp	: vaststelling proces vergroening		

Verantwoordelijke portefeuillehouder: wethouder G.J.M. Blom/ wethouder C.J.A. van Dorst MBA

Beste gemeenteraadsleden,

Inleiding

Na de vaststelling van de klimaatstrategie in 2021 volgt uitvoering. Een van de uitvoeringspunten van de Klimaatstrategie is het opstellen van vergroeningsplannen voor onze kernen om deze meer klimaat adaptief te maken zowel wat betreft de fysieke openbare ruimte als de manier van denken door onze inwoners wat betreft de inrichting van de openbare ruimte en hun eigen erf.

De noodzaak tot het vergroenen van onze kernen is als ambitie vastgelegd in onze klimaatstrategie. Maar wat betekent dit voor de openbare ruimte en het private groen? Op welke wijze willen we dit als Moerdijk, welke beelden leven hierover bij onze inwoners, wat is houdbaar op de lange termijn? Wat is voldoende en waar moeten keuzes gemaakt worden tussen de verschillende belangen in de openbare ruimte? En hoe borgen we dit bij ontwikkelingen op ons grondgebied richting de toekomst? Deze vragen dienen onder meer beantwoordt te worden om tot een duurzaam groen raamwerk te komen.

Aanpak

Het klimaat adaptief maken van de gebouwde omgeving is erg in ontwikkeling. Er wordt (landelijk) veel beleid op gemaakt en veel gemeente experimenteren hiermee. Parallel aan het proces om tot vergroeningsplannen te komen, gaan we een aantal landelijke ontwikkelingen toepassen met als uiteindelijk doel het strategisch actualiseren van het gemeentelijke groenbeleid. Op basis van landelijk onderzoek zijn er drie strategische lijnen die we verder willen onderzoeken en uitwerken:

- Het principe van 3-30-300¹
- Boomkroonvolume i.p.v. het aantal stammen.
- Maatlat groene klimaat adaptieve gebouwde omgeving.²

Voor diverse elementen in onze openbare ruimte gelden normen, zoals een parkeernorm of normen voor minimale wegbreedtes en dergelijke. Door deze normen te stellen wordt de aanwezigheid van deze elementen in de openbare ruimte bekrachtigd en als vanzelfsprekend gezien. Voor het groen ontbreekt deze norm terwijl we in onze Klimaatstrategie vastgesteld hebben dat groen een duidelijke plaats moet krijgen in onze openbare ruimte. Het hanteren van een groennorm dan wel richtlijnen, helpen ons om een gelijkwaardig speelveld te creëren voor de inrichting van de openbare ruimte. Vandaar het onderzoek naar deze richtlijnen om te bekijken op welke wijze we deze kunnen implementeren in de gemeente Moerdijk.

De bovenstaande principes geven een concrete invulling aan de ambities en moeten worden onderzocht op bruikbaarheid, haalbaarheid en toepasbaarheid binnen de gemeente Moerdijk.

¹ https://www.cobra-groeninzicht.nl/futuretrees/330300_regel/

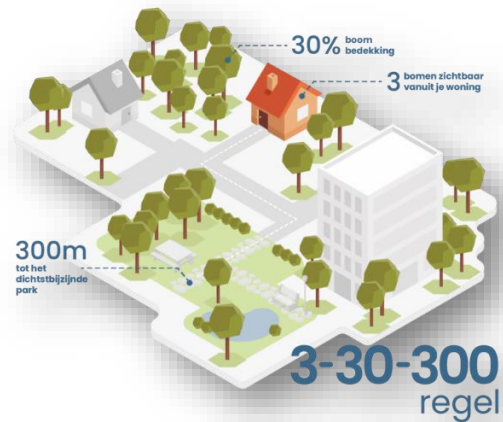
² <https://klimaatadaptatienederland.nl/actueel/actueel/nieuws/2023/kabinet-komt-landelijke-maatlat-klimaatadaptief/>

Het principe van 3-30-300

De 3 staat voor de mogelijkheid dat iedereen vanuit huis minstens 3 bomen moet kunnen zien, 30 staat voor 30 procent boomkroonbedekking rondom elk gebouw en 300 staat voor het bereikbaar en aanwezig zijn van een groene plek waar men kan verblijven op een afstand van 300 meter vanuit huis.

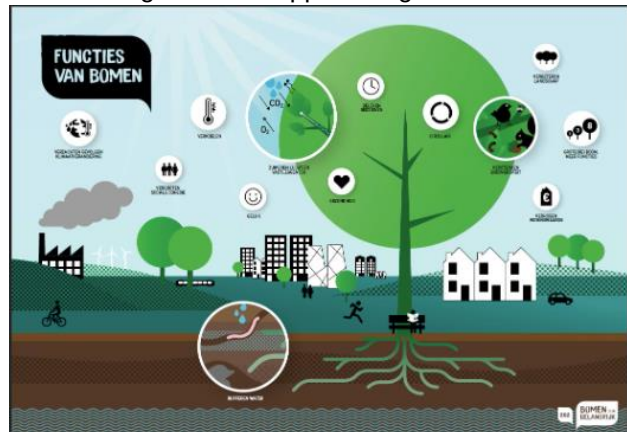
Onderzoek heeft aangetoond dat er een verband is tussen de boomkroonbedekkingsgraad en bijvoorbeeld de koeling van de omgeving, betere luchtmilieu, mentale en fysieke gezondheid. Ook het belang van het zicht op groen en toegankelijkheid op korte afstand is aantoonbaar goed voor het welzijn van mensen.

De 3-30-300 is vooral een vuistregel om het belang van groen meer concreet te maken, voor zowel groenbeheerders, maar vooral ook voor projectontwikkelaars. Het biedt handvatten om vergroening van verstedelijkt gebied gestructureerd aan te pakken. Ongeveer de helft van Nederlandse gemeenten voldoet voor 50 procent aan de 3 en 300 richtlijn, maar slechts 16 procent voldoet aan de 30 richtlijn.

Boomkroonvolume versus aantal stammen

Een boom bewijst ons veel goede diensten¹, maar het is moeilijk om hier een waarde aan toe te schrijven. De boomkroon geeft ons de goede diensten zoals schaduw, opvang van fijnstof en verdamming. Hierdoor is de waarde van 1 volwassen boom met een groot kroonoppervlak groter dan een kleine boom waarvan de kroon beperkt blijft door allerlei beperkingen in de standplaats. Het aantal bomen zegt dus niet veel over wat bomen bijdragen. Een overstap van het aantal stammen naar boomkroonvolume geeft een beter inzicht van onze boomkwaliteit. Aspecten die hiermee onlosmakelijk verbonden zijn, zijn de noodzaak om te zorgen voor een goede standplaats en dus ruimte.

Maatlat groene klimaat adaptieve gebouwde omgeving

Het klimaat adaptief maken van onze leefomgeving vergt veel. Daarom is er een landelijke maatlat groene klimaat adaptieve gebouwde omgeving ontwikkeld door de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Infrastructuur en Waterstaat en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW).

De maatlat is een uniform referentiekader met doelen, prestatie-eisen en richtlijnen voor wateroverlast, hitte, droogte, biodiversiteit, bodemdaling en overstromingen.

¹ <https://www.atlasleefomgeving.nl/nieuws/bomen-leveren-belangrijke-ecosysteemdiensten-voor-stad>

De maatlat maakt duidelijk hoe klimaat adaptief bouwen en inrichten eruitziet. De maatlat schrijft geen specifieke maatregelen voor. Daardoor blijft er lokaal ruimte voor maatwerk en krijgen innovatieve en slimme oplossingen alle ruimte. De maatlat biedt houvast aan overheden en projectontwikkelaars.

Vergroeningsplannen

We starten met het opstellen van vergroeningsplannen (3 kernen per jaar).

Hiervoor is de volgende indeling gemaakt van de kernen op basis van toezeggingen, mogelijkheden en ruimtelijke ontwikkelingen:

2023: Fijnaart, Zevenbergschen hoek en Noordhoek

2024: Langeweg, Willemstad, Standdaarbuiten

2025: Klundert, Moerdijk, Helwijk

2026: Zevenbergen, Heijningen

Voor het buitengebied is het de wens gezien de grote impact van ruimtelijke ontwikkelingen om een landschapsplan op te stellen. Hier volgt een separaat voorstel voor.

Planning

Streven is om na het zomerreces te starten met de eerste vergroeningsplannen. Verwachting is deze in december gereed te hebben, waarna deze in het eerste kwartaal van 2024 ter vaststelling worden aangeboden.

Financiële consequenties (kosten, dekking)

Voor het opstellen van de vergroeningsplannen is als onderdeel van het budget klimaatstrategie voor de komende 4 jaar € 30.000,- per jaar beschikbaar gesteld voor in totaal 11 kernen (3 kernen per jaar) en het buitengebied. Voor het opstellen van een landschapsplan is nog geen budget beschikbaar gesteld. Hiervoor volgt een separaat voorstel.

Een financiële consequentie van de keuze om vergroeningsplannen op te stellen van alle kernen kan zijn dat de beheerbudgetten aangepast moeten worden. Deels zal beheer en onderhoud goedkoper kunnen worden omdat mogelijk extensiever beheerd zal gaan worden en er gekozen zal worden voor minder intensief te beheren beheergroepen (bijvoorbeeld met inheemse bomen en struiken en ecologische en/of kruidenrijke bermen, groenzones). De inzet is wel meer groen, en grotere arealen groen heeft een verhoging van de beheerbudgetten tot gevolg. Dit zullen we jaarlijks op basis van de resultaten van de vergroeningsplannen regulier bijstellen via de begroting. Grotere ingrepen, bijvoorbeeld het aanleggen van nieuw uitloopgroen aan de rand van een kern, pakken we projectmatig aan en leggen we voor via de kadernota.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de loco-gemeentesecretaris,

drs. J.P.M. Frijters

de loco-burgemeester,

C.J.A. van Dorst MBA